

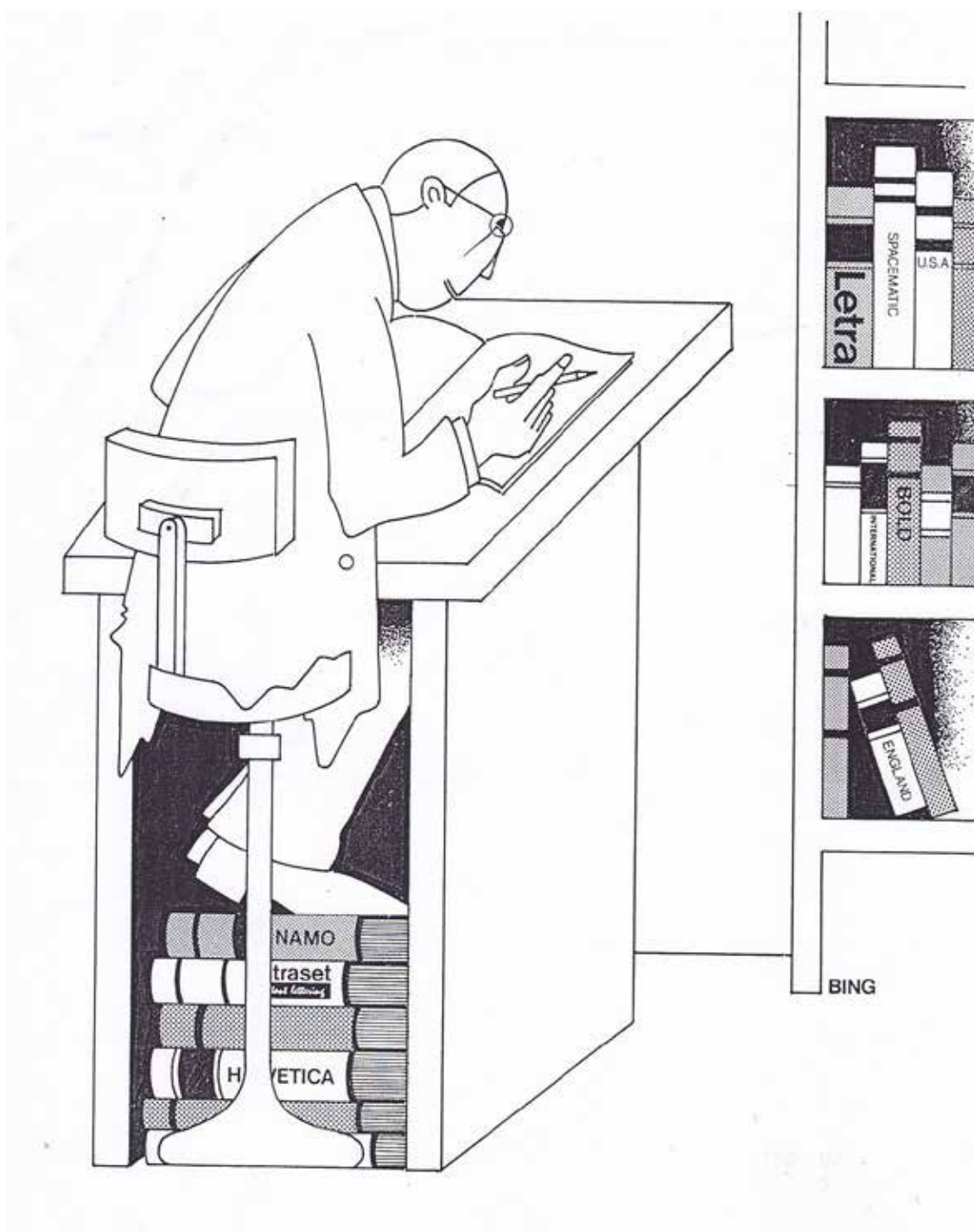
Vlaamse
Journalisten
Vereniging

PB-PP|B-17496
BELGIE(N)-BELGIQUE

DE NIEUWE TYDINGHE

Jaargang 2017 - Nummer 1 - Januari, Februari, Maart 2017

Driemaandelijks tijdschrift van de Vlaamse Journalistenvereniging (vzw VJV)

www.vjv.vlaanderen

Afgiftekantoor 2099, Antwerpen X

V.U.: Kristin Spiessens - Ronny Van Cutsem, VJV, Pelikaanstraat 94 bus 8, B-2018 Antwerpen

colofon

DE NIEUWE TYDINGHE

Verantwoordelijke uitgevers:

Ronny Van Cutsem - Kristin Spiessens

Vormgeving:

Patrick Proost/Publicom

Eindredactie:

Hilde Van Gool

Cartoons, foto's, artikels: zie bronvermeldingen.

Elke inzender draagt de volle verantwoordelijkheid voor zijn/haar bijdrage.

*

Gehele of gedeeltelijke overname van stukken hieruit kan enkel mits voorafgaande en schriftelijke goedkeuring en met volledige bronvermelding.

*

Niet-ondertekende artikels vallen onder de verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke uitgever.

Wettelijk Depot: BD 54.662

Post Erkenningsnummer: P 509477

Jaargang 2017 NR. 1

Driemaandelijks Uitgave

Redactie:

Bestuursraad VJV
Pelikaanstraat 94 bus 8
B-2018 Antwerpen

Website:

www.vjv.vlaanderen

Mailadres:

info@vjv.vlaanderen

Sociale media:

Telefoon:

0485 56 31 36

Ook niet-VJV leden kunnen zich abonneren op De Nieuwe Tydinghe. Een abonnement kost 14,50 euro(*) voor een volledige jaargang van vier nummers (januari-april-juli-oktober). Abonneren kan via overschrijving op rekening: IBAN BE30 4758 2050 3111. - BIC KREDBEBB. Met vermelding "Jaarabonnement DNT". Zonder opzegging voor de verschijning van het oktobernummer worden abonnementen automatisch met een jaar verlengd.

(*) verzending naar een adres in België

voorwoord

Hebben wij dan toch de verkeerde stiel gekozen?

Als journalist – schrijvend of beeldend – besteden we veel tijd en moeite om kwaliteitsvolle producten af te leveren. En menigeen van ons heeft zich allicht al eens afgevraagd of hij of zij daarvoor wel altijd loon naar werken krijgt. Voldoening vind je vooral in het resultaat en de wetenschap dat je creatie een zekere tijds- en publiekswaarde heeft. Grote ogen trek je dan als je hoort dat een softwarebedrijfje dat zich specialiseert in foto's en filmpjes die na een paar seconden verdwijnen, meer dan 20 miljard dollar kan ophalen... O ironie van de tijd... Misschien moest Donald Trump toch maar overwegen om op Snapchat over te schakelen.

En dit brengt ons dan naadloos op het thema van Nepnieuws waarover je een interessante bijdrage vindt in dit lentenummer van DNT, naast vele andere smakvolle, sportieve en informatieve artikels van enkele leden.

Vergeet de datum van onze volgende Algemene Ledenvergadering niet in je agenda te noteren. Deze gaat door in de stad van het Ros Beiaard Dendermonde op zaterdag 13 mei. Een persoonlijke uitnodiging volgt nog via aparte briefwisseling.

Geniet van de lente!

Kristin Spiessens

Ronny Van Cutsem

Co-voorzitters Raad van Bestuur

inhoud

Cover: Ronald Libin (Bing)

Voorwoord2

VJV-info

- DNT, het visitekaartje3

- Nieuwe leden3

- Jaarvergadering op 13 mei 2017 ..4

Journalistiek nieuws

- Nepnieuws en hoe je ertegen

wapen5

- De krantenarchieven gratis
doorzoeken.....6

Van onze leden

- Wild en wijn.....7

- TUE, wat zegt u?.....8

- Flanerend door Valencia9

- Van Ottogracht tot Krook11

- Gentse Orangisten13

- Nederland en "The Troubles"15

De Nieuwe Tydinghe, het visitekaartje van onze vereniging

In de vorige editie van ons tijdschrift vroegen wij aan onze leden om op onze website hun mening te geven: moet De Nieuwe Tydinghe in de toekomst enkel op papier, enkel digitaal, of in een combinatie van beide uitgebracht worden?

Een van de standpunten die vaak te horen waren in de reacties, was het feit dat een gedrukt tijdschrift gemakkelijk mee te nemen en te tonen is. Het dient als visitekaart voor onze vereniging. Het toont wat onze leden doen. Het heeft meer standing dan enkel een website.

Ongeacht de beslissing om in de toekomst (ook) meer digitaal te werken, is dit een duidelijke tip die wij meteen ter harte genomen hebben. Voortaan willen wij in ons tijdschrift

duidelijker in de verf zetten wie de auteurs zijn van de artikels die in ons tijdschrift verschijnen. Zo wordt DNT een heuse staalkaart van onze leden, hun diversiteit, hun kunnen.

Voortaan zal u bij de artikels daarom een zogenaamde "byline" zien staan van de auteur: wie is deze persoon, wat is de specialiteit, waar worden de werken gepubliceerd.

Hopelijk zal dit ook u aanzetten om zelf een bijdrage in te sturen om te publiceren in De Nieuwe Tydinghe, en mee te helpen om van De Nieuwe Tydinghe een visitekaartje van onze vereniging te maken.

Uw bijdragen zijn welkom op info@vjjv.vlaanderen.

Ook als dichter en auteur van toneelstukken en radiohoorspelen bleef hij uitgebreid literatuur produceren.

Verboden lectuur

In de hoogdagen van Daisne als bibliothecaris had hij alleen de sleutel van een kast die "De Hel" genoemd werd [Nog met mijn eigen ogen gezien, nvda] en waarin je werken kon vinden van ondermeer de Markies de Sade, Emile Zola... "Histore d'O" en de "Kamasutra". De inhoud stond onder toezicht van het Parket. Eigenlijk herhaalde de geschiedenis zich... In

1902 een nieuwe stek op de Kouter naast de Koninklijke Opera ofte Franschen Teejoater, op de benedenverdieping van een tien jaar voordien opgetrokken flatgebouw, waarvoor het Posthotel gesneuveld was. De lezers-

van Ottogrecht tot Krook - het verhaal van de Gentse stadsbibliotheek", dat uiteraard ter plekke maar ook in de stadswinkel onder het Belfort te koop aangeboden wordt tegen de prijs van € 19,95.

FREEK NEIRYNCK woont in Gent en Oostende. Hij is lid van de Vlaamse Journalisten Vereniging sinds 1988 en werd wegens zijn verdiensten uitgeroepen tot erelid. Hij is journalist (ex BRT, Knack, KRO-Gids...), boekenrecensent en auteur, met als specialiteiten het (figuren)theater, de volkscultuur en de Gentse streektaal. Zijn artikels verschijnen bij WP (Nl), PlietsPlets (culturele website Oost-Vlaanderen), SABAM-Magazine, PuppertNEWSbusker... en buitenlandse vaktijdschriften. Als auteur werd hij bekroond met diverse (ook internationale) literaire prijzen.

DE NIEUWE TYDINGHE

12

Voorbeeld van een byline.

Nieuwe leden

VJV mocht de voorbije maanden de volgende nieuwe leden verwelkomen:

- 1171 Niels DE RUDDER uit Aalst, redacteur bij Roularta / Streekkrant
- 1172 Patrick DUMORTIER uit Westende, fotograaf bij VTZ.be
- 1173 Pascal DE PELSMACKER uit Kapellen, reporter/fotograaf bij 112antwerpen.be
- 1174 Matilde VAN DER SLUIJS uit Nederland, reporter bij Stampmedia
- 1175 Wisse OVERBEEK uit Nederland, reporter bij Stampmedia
- 1176 Jeffrey ROOS uit Oostende, reporter/fotograaf bij Krant van West-Vlaanderen
- 1177 Patrick DEFORT uit Hever, reporter/fotograaf bij Musicalvibes
- 1178 David VANDEN BOSSCHE uit Wachtebeke, reporter bij Supercalifragilistic.be
- 1179 Bernard DAELEMAN uit Brussel, reporter/fotograaf bij Meervoud.be

Jaarvergadering op 13 mei 2017

Overeenkomstig de statuten heeft er in de maand mei een algemene ledenvergadering plaats. Daarop moet de Raad van Bestuur verslag uitbrengen van de werking van het voorbije jaar, waarna gevraagd wordt aan de verzamelde leden om het verslag goed te keuren.

Tevens wordt een overzicht geboden van de financiële situatie van onze vereniging, de inkomsten en uitgaven, zodat de leden een transparant inzicht krijgen van de manier waarop de ontvangen lidgelden in het voorbije jaar besteed werden.

Ook de Erkenningscommissie brengt een verslag van de werking van het voorbije jaar, waarmee zij de leden op de hoogte brengt van de evoluties in het medialandschap en de manier waarop de Erkenningscommissie omgaat met deze evolutie.

Daarna kunnen de leden en het bestuur van gedachten wisselen over de werking van de komende jaren.

Praktisch

Dit jaar is de algemene jaarvergadering gepland op 13 mei 2017. Traditioneel probeert onze vereniging telkens een

andere provincie te kiezen als locatie voor dit evenement, en Oost-Vlaanderen was aan de beurt. De keuze viel uiteindelijk op de prachtige stad Den Dendermonde, met zijn rijke geschiedenis.

De volledige details ontvangt u, samen met de definitieve agenda en het inschrijvingsformulier, in de loop van de maand april per gewone post.

Mis deze unieke kans niet om samen

met uw collega-journalisten de toekomst van VJV te bepalen.

Bent u actief op de sociale media? Gebruik de hashtag #VJV13mei om berichten over deze jaarvergadering te posten. Wij danken alvast Assunta Covatti en Cor Blancke voor de puike organisatie van het evenement!

Schrijf alvast zaterdag 13 mei in het groot in uw agenda!

Nepnieuws: hoe Facebook ermee omgaat, en hoe jij je ertegen kan wapenen

Nepnieuws ondermijnt de ernstige journalistiek. Maar het is niet daar dat het nepnieuws te vinden is, wel op de sociale media. Wat ondernemen zij ertegen? En waar kan je terecht om de leugens te doorprikken?

Na de Amerikaanse presidentsverkiezingen, die tot verrassing van velen gewonnen werden door Donald Trump, kwam het verschijnsel van "fake news" of nepnieuws heel hard in de schijnwerper te staan. Steeds vaker delen mensen via de sociale netwerken nieuwsberichten met elkaar, het een al sensationeler dan het andere. Zij weten vaak niet van wie het bericht, dat meestal in videovorm verpakt is, afkomstig is, zij kijken niet naar de naam van de bron, laat staan dat zij de betrouwbaarheid ervan controleren.

Het is nu eenmaal zo gemakkelijk om filmpjes en andere "sappige" content te delen via de sociale netwerken. Hoe vaak een bericht gedeeld wordt is vaak belangrijker dan het waarheidsgehalte ervan. En vaak bleken de berichten volkomen uit de lucht gegrepen.

Hoe vaak een bericht gedeeld wordt is vaak belangrijker dan het waarheidsgehalte ervan.

Facebook kwam na de verkiezingen dan ook fel onder vuur te liggen, omdat het een van de manieren was om nepnieuws te verspreiden. Sindsdien heeft Facebook allerlei initiatieven aangekondigd om de burger te beschermen tegen nepnieuws. Zo zal je voortaan als Facebook-gebruiker bij een bericht kunnen melden dat jij het als onbetrouwbaar beschouwt. Ontvangt Facebook meerdere meldingen over een bepaald bericht, dan zal het een speciale melding bij dat bericht plaatsen. Bij een onbetrouwbaar bericht zou je dan een driehoek zien staan, met de melding "Betwist door Snopes.com en PolitiFact".

Fact checkers

Hoe komt Facebook tot de vaststelling dat een bericht nep is? Wel, het doet daarvoor beroep op externe derde partijen. Fact-checkers dus. Al wie zich aanbodt om mee te werken met het systeem, moet een "Code van principes" ondertekenen, opgesteld door de journalistieke non-profit Poynter.

Een goed systeem, zo lijkt het, het werd meteen doelwit van heel wat kritiek. En wel vanuit rechtse hoek in de VS. Website Breitbart, door velen ervan beticht zelf verspreider te zijn van nepnieuws, wees erop dat Poynter connecties heeft met de liberale donor George Soros, die niet bepaald goed ligt ter rechterzijde. Facebook werd meteen al van fascisme beschuldigd. Een heel interessant artikel hierover, en het moeilijke evenwicht tussen links en rechts, en de waarheid die heel relatief lijkt, vind je bij Gizmodo (1).

NVJ erg kritisch

Maar het initiatief krijgt ook kritiek vanwege de Nederlandse Vereniging van Journalisten. Thomas Bruning, algemeen-secretaris van NVJ, vindt het geen gezonde situatie dat Facebook zelf nieuwsorganisaties in Nederland benaderd heeft om berichten op het sociale netwerk te fact-checken. De Nederlandse OmroepStichting (NOS) heeft alvast laten weten dat het niet zal meewerken aan het initiatief. Redacteuren van Nu.nl en studenten van de Universiteit Leiden werken echter wél mee. Zij zullen berichten, die door Facebook-gebruikers gemerkt zijn als nepnieuws, gaan controleren op feiten.

En dat vindt Bruning toch wel wat gortig. "Voor een koopje kan dit bedrijf nu de eigen business verbeteren met de prestaties van anderen". De studenten en de redacteuren van Nu.nl worden immers niet door Facebook betaald voor hun werk...

Zelf feiten controleren

Hoe kan je, als gewone burger, maar vooral als journalist, ontdekken of een bericht echt of vals is? Een gezonde dosis kritisch denken is een vereiste. Om te beginnen moet je altijd naar de bron van een bericht kijken. De websites van de klassieke media zoals kranten en openbare zenders zou je in principe moeten kunnen vertrouwen. Wat niet wil zeggen dat je berichten van andere websites, waarvan je weet dat zij een bepaalde strekking vertegenwoordigen, mag uitsluiten - zolang je bij het lezen van de berichten in het achterhoofd houdt dat zij vanuit een bepaald standpunt geschreven zijn, zodat je die met de nodige kritische houding tegemoet treedt.

vervolg op pagina 6

vervolg van pagina 5 - Nepnieuws

Did Paul Ryan Say Women Who Use Birth Control Are Committing Murder?

Mar 8th, 2017 - A statement supposedly made by House speaker Paul Ryan on CNN in which he asserted that women who use birth control are committing murder originated with a "hybrid" satire site.

Verder is er nog altijd onze goede vriend Google. Maar neem niet de zoekresultaten die bovenaan staan, want die zijn het populairste - en bevatten helaas ook fake news. Bekijk veel berichten, bekijk de bron.

En tot slot: er bestaan bepaalde sites die aan fact-checking doen. Snopes (www.snopes.com) is een uitstekende bron voor berichten over de VS. Les Decodeurs (<http://decodeurs.blog.lemonde.fr/>) brengt goede informatie over Frankrijk.

Wie controleert de controleurs...

Maar daarbij moet je ook even luisteren naar het duiveltje dat zijn giftige staart in jouw hersens en geweten blijft poken. Want wie controleert de controleur? Een organisatie kan feiten gaan controleren, maar doet zij dat bij alle berichten, of enkel bij berichten die een bepaalde zienswijze vertegenwoordigen?

Het blijven boeiende tijden voor journalisten en de media...

- <http://gizmodo.com/facebook-finally-rolls-out-disputed-news-tag-everyone-w-1792959827?>
- <https://www.villamedia.nl/artikel/nvj-kritisch-op-fact-check-plan-facebook>
- <https://www.trouw.nl/home/-facebook-moet-factcheckers-en-journalisten-betalen-~a6c8bb98/>

HILDE VAN GOOL woont in Heist-op-den-Berg en is lid van VJV sinds 2002. Zij draait al verschillende jaren mee in de organisatie van de vereniging en was afwisselend lid van de Erkeningscommissie en van de Raad van Beheer. Haar specialiteit is internet, sociale media en de nieuwe technologieën, met een kritisch oog bekeken. Zij geeft zelf al 20 jaar het e-zine www.netties.be uit en schrijft daarnaast voor diverse uitgevers.

De krantenarchieven gratis doorzoeken!

Wanneer je een artikel schrijven wil, dan is het handig dat je terug kan gaan in de tijd, om bepaalde feiten en gebeurtenissen op te zoeken. Wist je dat er een dienst is waar je dat volledig gratis kan doen, lekker vanuit je luie zetel thuis? De sleutel tot die informatie? Jouw bibliotheekkaart.

In samenwerking met GoPress bieden de Vlaamse bibliotheken namelijk toegang tot het krantenarchief van deze publicaties:

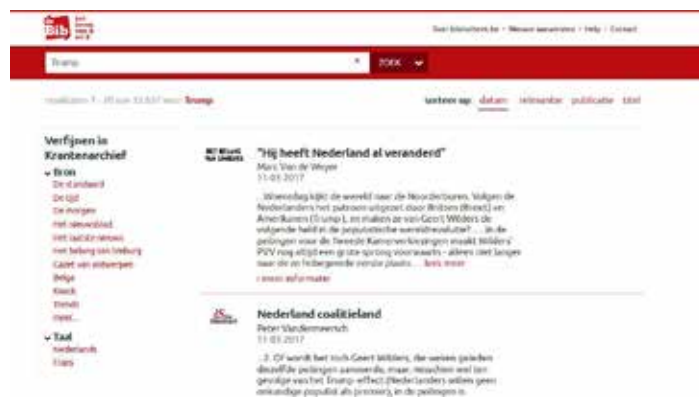
Het GoPress Krantenarchief bevat deze kranten en magazines

Eerst moet je wel een Mijn Bibliotheek-profiel aanmaken, waarvoor je je bibliotheekkaart nodig hebt. Dat doe je op: <http://krantenarchief.bibliotheek.be>.

Na het doorlopen van de registratieprocedure wordt het kinderspel om het archief te doorzoeken. Vul een trefwoord in om je zoekopdracht te starten. Je krijgt een lijst met resultaten, netjes gerangschikt naar bron.

Bovenaan rechts heb je de optie om de resultaten te sorteren op datum, relevantie, publicatie of titel. En je kan beginnen te grasduinen!

Heel handig en uitgebreid, want je kan alles wat voor eergisteren gebeurd is, opzoeken. Je kan de artikels delen via de sociale media, je kan ze afdrucken om de informatie in je eigen bundel te steken, je kan de tekstgrootte aanpassen wanneer je niet meer zo goed de kleine lettertjes kan lezen.

Het doorzoeken van krantenarchieven is toch zo eenvoudig geworden. Je moet gewoon een trefwoord intikken, en hebt alles bij de hand. Vergelijk dit met de oude methode, waarbij men uren moest staren naar afbeeldingen op microfilm...

De toegang tot dit digitale krantenarchief is dan ook van onschatbare waarde. Maak er gebruik van.

Wild en wijn, een moeilijke keuze?

De match tussen een wildgerecht en wijn is echt zo geen moeilijke keuze op voorwaarde dat je een aantal vuistregels in acht neemt.

Het begrip 'Wild' verdeelt zich in twee grote groepen, namelijk vederwild en pelswild (ook wel haarwild genoemd). Onder vederwild begrijpen we alle soorten wild gevogelte zoals fazant, patrijs, eend.... Onder pelswild verstaan we alle wild op vier poten zoals haas, everzwijn, ree, hert, enz.

Om tot het perfecte samenspel van wild en wijn te komen is er één belangrijke vuistregel: hout en wild gaan niet samen. Hiermee bedoel ik dat wijn opgevoed op houten vaten én gerijpt omwille van de tannines* niet goed past bij wild, zolang de tannines niet volledig versmolten zijn in de wijn. De hout tannines zullen de wijn in combinatie met wildgerechten een uitdrogend effect geven. Denk er dus aan dat bv. een goede Bordeaux uit een goed jaar doorgaans pas na meerdere jaren in de kelder dé match zal zijn bij ons wildgerecht.

Zoals reeds gezegd zal onze keuze evenwel afhankelijk zijn van het soort wild. Algemeen kunnen we stellen dat de geschikte wildwijn zachte tannines moet hebben met de smaak van rijp fruit, gecombineerd met een sprekende kruidigheid.

Voor vederwild (fazant, patrijs, enz.) kies je best een fijne wijn met finesse die goed gerijpt is en iets ouder is. Deze zal de fijnheid van het gerecht accentueren. Ik raad je hierbij een oudere Pinot Noir uit de Côtes de Beaune (Fr) of een oudere Spaanse Rioja aan.

Pelswild (ree, haas, everzwijn, enz.) vraagt om een krachtiger wijn welk naast finesse en kruidigheid ook body (kracht) uitstraalt. Pas dan wel op dat je hier geen wijn kiest met een té hoog tanninegehalte. Hier zijn mijn aanraders bv. een Pinot Noir uit de Côtes de Nuits (Fr) of een krachtige wijn uit het Rhône gebied (Fr) zoals een Cornas of een

Châteauneuf du Pape, dit als zij een paar jaar oud zijn. Een rijpe niet-Franse wijn uit een warmer klimaat lijkt mij ook uiterst geschikt als wildwijn. Hier denk ik vooral aan een Pinot Noir uit Oregon (VS) of Nieuw Zeeland. Een Pinotage uit Zuid-Afrika, een rijpe Merlot uit Chili of Australië zijn hier ook zeer passend. Deze Nieuwe Wereldwijnen zijn dan ook meestal een stuk goedkoper dan de vernoemde Franse toppers. De voorwaarde is dan terug dat deze wijnen niet teveel hout hebben gezien en een paar jaartjes oud zijn. Mijn persoonlijke smaak en voorkeur gaat hier naar de Italiaanse wijnen zoals de Barolo en Barbaresco doordat ze een uitstekende combinatie zijn van zachte tannines en rijp fruit met een zekere kruidigheid.

Om je nog verder te helpen volgen hieronder een aantal wijnsuggesties per wildgerecht:

- **Edelhert en wijn:** Barolo, Chianti Classico, Vine Nobile de Montepulciano.
- **Eend en wijn:** Bourgogne (Côte de Beaune), Corbières, Chileense Carmenère, Chileense Malbec.
- **Fazant en wijn:** Pinot Noir uit Frankrijk, Chili en Zuid-Afrika, alsook de Franse Graves. Een prettige verrassing is om een gebraden fazantje te laten vergezellen met een halfdroge Riesling. Nog gedurfter: schenk er een weelderige Gewürztraminer bij.
- **Haas en wijn:** zowel witte als lichtrode wijn. Aan te raden zijn de Pinot Gris, Pinot Grigio en de witte Crozes Hermitage.
- **Patrijs en wijn:** Chardonnay uit Bourgogne of een licht rode Bourgogne. Een Chileense Cabernet Sauvignon is daarbij ook een uitstekende partner.
- **Ree en wijn:** mooie volle wijn zoals Rioja of Chianti Classico. Ook een blend Cabernet Sauvignon/Syrah doet het goed bij ree.
- **Wildzwijn en wijn:** Barolo, Amarone, Margeaux, Saint-Emilion, grote Bourgognes zoals Gevrey-Chambertin, Pommard....
- **Wildragout en stoverij van wild:** stoere wijn zoals Malbec uit Argentinië, Gigondas, Châteauneuf du Pape, Nebbiolo...
- **Wild paté en wijn (als voorgerecht):** Rioja Crianza en een soepele rode Bordeaux.

** Tannine (Looizuur) komt voor in schillen, pitjes en steeltjes van de druiven. Ook komt het van het eiken vat (barrique) in de wijn. Bij het ouder worden van de wijn verdwijnt de typische, enigszins wrange smaak van de tannine. Tannines zijn polyfenolen die invloed hebben op de smaak, kleur en structuur van de wijn.*

Smakelijk en aan jou de juiste keuze!

GEORGES DE SMAELE woont in Gent en is lid van verschillende oenologische verenigingen. Hij is lid van VJV sinds 2003 en zetelt al enkele jaren in de Erkenningscommissie. Als Meester-Vinoloog wordt hij regelmatig gevraagd als gastspreker voor verenigingen en wijnclubs. Zijn publicaties verschijnen in diverse magazines, waaronder Ken Wijn, Universitas, De Wijnspiegel, Gezinsbond...

TUE, wat zegt u?

TUE. Het zegt je wellicht niets, tenzij je in de sportwereld zit. Het is de afkorting van *Therapeutic Use Exemptions*. Wat zoveel betekent als toegestane therapeutische handeling bij een ziekte of blessure. Dus een spuitje (met cortisone of ander spul) toelaten bij een sporter. Het is een dunne grens tussen toegestane middelen en doping. Daar is de laatste tijd heel veel om te doen in de sportwereld.

Onderzoek van Proccycling

Bradley Wiggins, renner met pensioen, maar ook voormalig Tourwinnaar, was een gebruiker van de TUE. Hij won er ook de Tour mee in 2012. De vragen zullen eeuwig blijven. Onlangs meldde het internationaal gerenommeerde wielertijdschrift Proccycling het volgende: 'Het aantal positieve dopinggevallen in het peloton mag de laatste jaren dan behoorlijk zijn afgenomen, er zitten nog altijd veel lijken in de kast.' Het blad deed een onderzoek.

Uit dat onderzoek, waarin men teruggaat tot 2015, komen toch enkele merkwaardige vaststellingen aan het licht. Televisiejournalist Hajo Seppelt bracht het dopinggebruik in de Russische atletiek aan het licht. De UCI bestraftte in 2016 zestien licentiehouders (mannen en vrouwen) voor een doping gerelateerde overtreding.

Medicijn of doping?

Maar het venijn zat zoals vaak in de staart. De Russische hackersgroep Fancy Bears openbaarde in september vorig jaar de medische gegevens van ene Bradley Wiggins. Sindsdien is de reputatie van de Brit en zijn vroegere werkgever, Team Sky, ernstig geschaad.

De grote vraag was: rechtvaardigde Wiggins' allergie of zijn astmaproblemen het voorschrijven en gebruik van grote doses corticosteroïden voor de Tours van 2011 en 2012 én de Giro van 2013? En nog belangrijker: wat zegt dit over het hedendaagse wielrennen?

Naast de verdachtmakingen rond

Wiggins, die in december definitief besloot te stoppen met fietsen, hebben de leaks van Fancy Bears een interessant beeld laten zien. Het is namelijk weer gebleken dat dopinggebruik niet voorkomt uit de ontdekking van een nieuw wondermiddel. De komst van epo, door Lance Armstrong ooit omschreven als 'de perfecte drug op het perfecte moment', was een uitzondering.

Nog volgens Proccycling zijn er momenteel heel wat renners die veel kennis hebben om de dopingregels te omzeilen. Het is het gevolg van een hyper gemedicaliseerde sport waarin nog altijd een zekere cultuur van zelfpreparatie bestaat.

Biologisch paspoort

Het biologisch paspoort heeft alleszins grote excessen uit de wielersport verholpen. Maar blijkbaar is dat niet voldoende. Er zijn weer nieuwe middelen die aan de oppervlakte komen. Middelen die hetzelfde effect hebben als hun voorgangers, zoals producten die de spieren van meer zuurstof voorzien. Zo zijn er in Russische en Chinese laboratoria 120 designer epo varianten gefabriceerd. Het is bijna

onmogelijk om deze nieuwe vormen te traceren.

Gen-doping maakt steeds meer opmars. RNA-Ibehandelingen kunnen de reguleringen van genen ernstig beïnvloeden. Momenteel vinden er tal van studies plaats over dopinggebruik die financieel ondersteund door het WADA. Deze bij uitstek grootste dopingonderzoeksinstantie heeft sinds haar 19-jarig bestaan al meer dan 70 miljoen dollar uitgegeven aan onderzoeken. Bij een sportmultinational als Nike gaat er in een week al het dubbele van dat geld om. Het gebrek aan financiële middelen maakt van de strijd tegen doping een ongelijk gevecht.

Maar het is zoals de gewezen Franse wielrenner Christophe Bassons, de enige die in het Festinateam clean reed, en nu een belangrijke dopingonderzoeker is, zegt: 'Om echte veranderingen te doen, is de maatschappij aan zet. De verantwoordelijkheid ligt niet alleen bij de sportwereld, maar bij de hele maatschappij.'

Bron: Proccycling
januari 2017

ERIK BRAEKEN woont in Helchteren en is lid van de Vlaamse Journalisten Vereniging sinds 1996. Hij is sportjournalist, gespecialiseerd in mountainbike, veldrijden, BMX en Biketrail. Bovendien is hij oprichter van de nieuwswebsite Offroadbiking.eu die bericht over deze sporten. Zijn artikels verschijnen bij Offroadbiking.eu en in Deze Week.

Flanerend door Valencia

Een geschilderde fries op straat slingert zich door de stad. Wie de loper volgt, ontdekt aldus de mooiste en merkwaardigste gebouwen.

El ALMUDIN, de graanschuur

De 14de eeuw is maar enkele jaren oud wanneer El Almudin wordt opgetrokken op grondvesten van een alcázar (Moors paleis). De nieuwe graanopslag bedekt aldus een herinnering aan de Moorse overheersing (begin 8ste tot eind 15de eeuw) die het Iberisch Schiereiland omdoopt tot Al Andalus. Vlakbij draagt ook Calle Harina, wat 'meel' betekent, een Arabisch klinkende naam.

Almud is een maateenheid voor graan. Wedden dat onze mud of mudde eraan gelinkt is? Een beetje spoorwerk levert een rekening uit 1916 op van een graanlevering in mud van Molenaar en Handel in Granen uit Walderveen/Nederland. De inhoud van een mud is verschillend per plaats, per tijd en per soort koopwaar. Het officiële Nederlands metriekstelsel uit 1820 stelt een mud gelijk aan 100 liter. De ijkwet van 1937 maakt er komaf mee, maar het archaische woord heeft zich gehandhaafd in het vocabularium van ouderen en gepensioneerde molenaars.

El Almudin was naast opslag ook centrum voor distributie en verkoop van graan. Binnen oogt het als één grote ruimte met booggewelven. Wie geluk heeft, pikt er een tijdelijke tentoonstelling mee.

Lonja de la Seda, tempel voor de handel

Mijn tweede halte langs de geschilderde fries barst van historische geladenheid.

De eerste steen van de Lonja de la Seda of Zijdebeurs wordt gelegd in Valencia's Gouden Vijftiende Eeuw. Lonja komt van loggia (overdekte galerij) in het Italiaans. Voor de bouw, die 60 jaar duurt, van deze laatgotische parel, worden meerdere huizen gesloopt; zo kan de nieuwe markt midden in de stad verrijzen. Architect Pere Compte inspireert zich op het beursgebouw

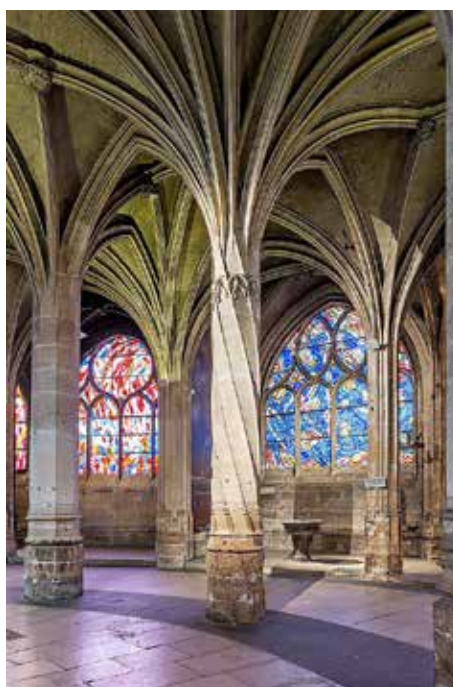

Lonja de la Seda.

van Palma de Mallorca. Kantelen en torentjes geven het de allure van een middeleeuws versterkt kasteel. Tussen de dikke muren vol verfijnde versiering met acanthusbladeren, artsjokken, draakjes, engeltjes ontplooit zich de zijdehandel. De zijdebeurs groeit uit tot één van de belangrijkste van Europa. Ook een olijfmart en een maritieme markt vinden er onderdak. Het gebouw, nu een museum, straalt eeuwen later nog macht en rijkdom uit van de toenmalige marchands. Sinds 1996 staat de Lonja de la Seda op de

Unesco werelderfgoedlijst.

Je betreedt de zijdebeurs via het portiek van de zonde, de Puerta del pecado. Nochtans heeft eerlijke handel er altijd hoog in het vaandel gestaan. Boven de Patio de los Naranjos verwelkomen 28 fabelachtige waterspuwers de bezoekers. Naast dieren staan ook mensen afgebeeld, vaak in niet al te welvoeglijke posities. Een draakje zuigt aan de tepel van een engelachtig wezen met borsten cup D. De Sala de Contratación dwingt het respect af van

een kathedraal. De acht vrijstaande en zeventien tegen de muur aanleunende spiraalvormige zuilen toveren de immense hal van 17,40 m om tot een stenen woud met uitwaaiierende palmbladeren. Helaas is de schitterende

vervolg op pagina 10

vervolg van pagina 9 - Flanerend door Valencia

draaitrap van bouwmeester Compte afgesloten. Wapenschilden verraden de macht van de kroon van Aragon.

De gemeente installeerde hier in 1407 de 'taula de canvis'. Deze instelling verrichtte bankzaken en maakte de eerste wisselbrief ter wereld.

Voorbij de kapel zetelde het Tribunal de comerç (markttribunaal), de eerste rechtbank in Spanje voor handelsconflicten. Wie sjoemelde of zijn schulden niet betaalde werd voor zijn proces vastgezet in kerker of toren; het cachot van toen. Een 11 meter hoge fries in de Sala de Contratación beklemtoont in Latijnse tekst de waarde van eerlijke handel.

In de voormalige rechtbank, onder het pompeus houten plafond, kunnen bezoekers een audiovisuele presentatie bekijken van de geschiedenis en de architectuur van de Lonja. Een trap in de tuin leidt naar het Consulado de Mar, de plaats van de maritieme zaken. Ook daar een houten plafond dat getuigt van vakmanschap. De buitenzijde van de Lonja is versierd met 40 medaillons, bustes van Romeinse keizers en grootheden. Na een schalkse groet aan deze versteende 'beau monde', ga ik richting van het andere zich door de stad slingerende pad.

TURIA, de verdwenen rivier

In 1910 stond een groot deel van Parijs onder water. Stel je voor dat men toen zou besloten hebben de Seine te verleggen. De overstroming van 1957 in Valencia, die enorm veel schade aanrichtte, bande wel de Turia uit het centrum. Gelukkig is de oude rivierbedding niet veranderd in een autosnelweg of spoorweg zoals aanvankelijk was gepland. Het 9 km lange park is een paradijs voor wandelaars en joggers. Naast het prachtige en afwisselende groen met sinaasappel- en palmbomen, ontdek je er menig romantisch hoekje en klaterende fontein. De ontwerpers creëerden eveneens musea, sportvelden en speelruimtes voor kinderen in de vrijgekomen strook. Elke passant verandert in een Lilliputter in de nabijheid van de reuze Gulliver. Het

Bruggen over de droge Turia.

jonge volkje klautert over de benen en vingers, of glijdt over de haarlokken van deze gigantische figuur van 70 meter. Wedden dat Gulliver met zijn immense oren van de muziek uit het nabije Palau de la Musica geniet?

Kers op de taart tijdens deze 'droge rivierwandeling' is de stad van Kunst en Wetenschap, ontworpen door Santiago Calatrava. Zijn creaties tegen een azuurblauwe lucht bewonderen is een hoogtepunt van een bezoek aan Valencia.

En toch flaneert nostalgie mee aan mijn zijde. Achttien bruggen staan er triest bij. De Turia vloeit niet langer onder hun bogen. Ook al omarmen ze een sprookjesachtig park, ze horen nooit meer water klotsen tegen hun pijlers. Hun stenen benen zullen nooit meer pootjeba-

den. Wanneer het 's nachts stil is in de stad of misschien bij volle maan, klagen ze zachtjes. Heel zachtjes, alleen Gulliver kan het horen.

Praktisch:

- www.valencia.es/cultuur
- Ayuntamiento de Valencia. Área de Cultura
- Meeste musea gratis op zondag
- Almudín: Pl. Sant Bertrán
- Openingstijden: 09:30-14:00, 15:00-19:00
- Ingang: €1 of €2
- La Lonja de la Seda: Plaza del Mercado
- Openingstijden: 09.30-19.00 (op zondag tot 15.00)
- Toegangspreis: € 2,00; + 65 € 1,00
- La Lonja de la Seda de Valencia (UNESCO/NHK)
- € 2:50 met fantastische trap van Compte.
- <https://www.youtube.com/watch?v=tYzHR14lrIE>

CHRIS RACHEL SPATZ verdeelt haar tijd tussen reizen, schrijven en lezen. Zij is lid van de Vlaamse Journalisten Vereniging sinds 2008 en is lifestyle journaliste met als specialiteit toerisme. Bij Lannoo publiceerde ze de reisgidsen 100 X Parijs en 100 X Praag. Ze geeft ook voordrachten over deze twee steden. Momenteel schrijft ze de 'making of' van haar Praag boek. Ze verzorgt boekrecensies voor boekhandel De Groene Waterman. Haar artikels worden gepubliceerd bij Markant magazine en het Home blad van zorgcentra. Na onderwijs, reisbegeleiding (o. a. voor Anders dan Anders), theater en organisatie culturele evenementen trekt ze nu de wereld rond en getuigt daarvan woord en beeld.

Gents journalist schrijft goed gedocumenteerd boek over de stadsbibliotheken

"Van Ottogracht tot Krook: het verhaal van de Gentse stadsbibliotheek" door Dirk Musschoot

Krook, de nieuwe Gentse Stadsbibliotheek.

Naar aanleiding van de opening van de nieuwste Gentse Stadsbibliotheek, inmiddels al – vanwege haar ligging – de Waalse Krook genoemd, kreeg de Gentse journalist/ auteur Dirk Musschoot (van eerder ondermeer “Encyclopedie voor de jeugd”, “Vlamingen op de Titanic”, “Damiaan”...), de opdracht om eens de geschiedenis te boekstaven van het lenen van boeken in Gent bij een door de overheid gerunde instelling. Zoals steeds documenteerde de scribent zich hiervoor zéér behoorlijk, maar hij schuwt daarbij ook de anekdote niet. Dat maakt ‘de studie’ zeer consumeerbaar bij een breed publiek.

Musschoot situeerde het begin van de georganiseerde Gentse leenleescultuur in de eerste helft van de zeventiende eeuw. Hij vond een document terug waaruit blijkt dat kanunnik, theoloog en historicus Antonius Sanderus al in 1633 bij het Gentse college van schepenen suggereerde om een stadsbibliotheek te creëren in het

stadhuis. Ze zouden er twee kamers moeten voor vrij maken om:

“... aldaer op te rechten ende maecten eene librerie, deweleke metter tijt soude moghen voorsien worden van alle soorten van boucken tot onderhoud ene leringhe van alle vrye consten dienende...”.

Van Literair depot tot Universiteitsbibliotheek

Aan de realisatie ervan werd pas gewerkt tijdens de Franse periode waarin de macht van de katholieke kerk ernstig werd afgezwakt en onder andere de rijke boekenschaten van de abdijen, congregaties en kloosters verplicht moesten samen gebracht worden in ‘dépôts littéraires’, later ‘departementale bibliotheken’ genoemd. Dat gebeurde in het laatste decennium van de achttiende eeuw in de kapel van de Baudelo-abdij. De Gentse politicus, kunstliefhebber en boekenverzamelaar Karel Van Hulthem (die later een straatnaam kreeg in de stationsbuurt) werd de eerste stadsbibliotheecaris bij

de publieke opstart in 1805.

In 1818 stond de Stad Gent haar bibliotheek (én trouwens ook haar plantentuin) af aan de net opgestarte Universiteit en ze werd middels een Koninklijk Besluit officieel ‘Universiteitsbibliotheek’. In 1820 kreeg het boekenrijk aan de Ottogracht zijn nu nog bestaande neoclassicistische voorgevel naar een ontwerp van stadsarchitect Lodewijk Roelandt.

Oorlogen en schimmels

In de laatste jaren van de negentiende eeuw werd de Ottogracht gedempt en als gevolg daarvan constateerde men schimmel- en zelfs paddenstoelengroei in het gebouw. De bibliotheek ging daarop een tijdlang dicht om de kwalijke bedreiging voor de gestapelde boeken en fichiers zo goed en zo kwaad mogelijk weg te nemen.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog na-

vervolg op pagina 12

vervolg van pagina 11 - Van Ottogracht tot Krook: het verhaal van de Gentse Stadsbibliotheek

men de Duitse bezetters de Gentse stadsbibliotheek over en middenin de Tweede Wereldoorlog moest de universiteit zijn boekenbestand weghalen aan de Ottogracht en onderbrengen in het door Henri Van de Velde ontworpen gebouw van de nieuwe Universiteitsbibliotheek op de Blandijnberg.

Cultuurcentrum onder Johan Daisne

Op 1 oktober 1945 nam Herman Thierry (beter bekend onder zijn schrijversnaam Johan Daisne) - na enige twijfel en carrièreberekening - de functie van hoofdbibliothecaris waar. Hij bleef het tot zijn oppensioenstelling in 1977 en na het opvoeren van het aantal uit te lenen titels van 9000 tot 100.000. Hij optimaliseerde de publiekswerking ook door zijn gebouw ter beschikking te stellen van - vooral vrijzinnige en socialistische - socio-culturele verenigingen voor lezingen van ondermeer Richard Minne, Gerard Walschap, Louis Paul Boon, Hugo Claus... en Nederlandse schrijvers als Willem Frederik Hermans. Er werd hem in die periode verweten dat hij als lid van de Communistische partij veel meer atheïstische en linkse namen op de affiche zette dan Roomse.

Het stedelijk ambt weerhield Johan Daisne evenwel nooit om verder te werken aan zijn eigen literair oeuvre met ondermeer de stuk voor stuk bestsellers en later verfilmde prozaboeken "De man die zijn haar kort liet knippen", "De trein der traagheid" en de verhalenbundel "Met dertien aan tafel"... En ook als dichter en auteur van toneelstukken en radiohoorspelen bleef hij uitgebreid literatuur produceren.

Verboden lectuur

In de hoogdagen van Daisne als bibliothecaris had hij alleen de sleutel van een kast die "De Hel" genoemd werd [Nog met mijn eigen ogen gezien, nvda] en waarin je werken kon vinden van ondermeer de Markies de Sade, Emile Zola... "Histore d'O" en de "Kamasutra". De inhoud stond onder toezicht van het Parket. Eigenlijk herhaalde de geschiedenis zich... In

1940 nam de nieuwe Duitse bezetter werken uit de verzameling van internationaal gerenommeerde schrijftellers als Franz Kafka, Bertold Brecht, Rudyard Kipling, Thomas Mann..., omdat hun oeuvre 'Duitsonvriendelijk' was.

Auteur van het boek over de Gentse stadsbibliotheek Dirk Misschoot heeft daar (en over andere periodes en situaties... zelfs over schrijver dezes artikel) interessante anekdotische randverhalen over, die het boek lichter, smeugiger en dus leesbaarder maken, los van de exacte historische inhoud.

Niettegenstaande het feit er in de jaren tachtig van de vorige eeuw plannen werden ontworpen (door o.a. architect Romain Berteloot) om in de centraal gelegen Borluutstraat een nieuw onderkomen te realiseren voor de Gentse publieke uitleenplaats, kreeg ze in 1982 een nieuwe stek op de Kouter naast de Koninklijke Opera ofte Franschen Teejoater, op de benedenverdieping van een tien jaar voordien opgetrokken flatgebouw, waarvoor het Posthotel gesneuveld was. De lezers-

service bleef er slechts tot 1987, toen ze als te klein bevonden werd.

De voorlaatste verhuis dateert van 1992 en bevatte ook de herplaatsing van de in 1986 - decretaal verplichte - inmiddels al opgestarte uitleendiscoverie (Zuidstationstraat). Het collectief onderkomen werd de, in 1956 op de plaats van het voormalige Zuidstation opgetrokken, bescheiden kantoortoren van het electriciteits-, gas en energiestadsbedrijf EGW aan 'de Zuid', meer bepaald het Woodrow Wilsonplein.

De toenmalige stadsbibliothecaris Frans Heymans... afkomstig uit de Antwerpse Kempen, van wie geduld werd dat hij - wegens duizenden malen gebruik in conversaties en speeches - de naam van zijn werkplaats stevast uitsprak als 'biliotheek', koos op de nieuwe locatie voor klantvriendelijkheid en een uitgesproken algemene aantrekkelijkheid door het regelmatig organiseren van tentoonstellingen (niet alleen thematisch literair geïnspireerde) in de ruime inkomsthal. De leeszalen en een cafeteria in concessie werden opgewaardeerd en zijn 'biliotheek' werd een heus cultureel ontmoetingscentrum.

Op 10 maart 2017 verhuisde de Gentse stadsbibliotheek naar de nieuw opgetrokken site van de Waalse Krook, nadat enkele weken eerder de boeken door schoolkinderen en volwassenen in kettingopstelling enkele honderden meter op straat werden doorgegeven. Daar beëindigt Musschoot zijn boek "Van Ottogracht tot Krook - Het verhaal van de Gentse stadsbibliotheek", dat uiteraard ter plekke maar ook in de stadswinkel onder het Belfort te koop aangeboden wordt tegen de prijs van € 19,95.

FREEK NEIRYNCK woont in Gent en Oostende. Hij is lid van de Vlaamse Journalisten Vereniging sinds 1988 en werd wegens zijn verdiensten uitgeroepen tot erelid. Hij is journalist (ex BRT, Knack, KRO-Gids...), boekenrecensent en auteur, met als specialiteiten het (figuren)theater, de volkscultuur en de Gentse streektaal. Zijn artikels verschijnen bij WP (NI), PlietsPliets (culturele website Oost-Vlaanderen), SABAM-Magazine, PuppetsNEWSbusker... en buitenlandse vaktijdschriften. Als auteur werd hij bekroond met diverse (ook internationale) literaire prijzen.

Gent schreeuwde het uit op de Floraliën: "Willem bedankt!"

Gentse orangisten lieten nog eens van zich horen

In 2015 was het 200 jaar geleden dat na de val van Napoleon het "Verenigd Koninkrijk der Nederlanden" het licht zag. Omwille van de vele positieve verwezenlijkingen door Koning Willem I voor Gent richtte Prof-em. Alexander Karel Evrard in 2011 het comité "Willem bedankt" op. Alhoewel één jaar na datum werd toch Willem I herdacht tijdens de Gentse Floraliën.

Koning Willem I stimuleerde Gentse sierteelt

De organisatoren van de Gentse Floraliën begonnen in 1809 onder het bewind van Napoleon met een eerste plantententoonstelling. In 1815 ontstond het nieuwe "Verenigd Koninkrijk der Nederlanden" en Koning Willem I aanvaardde de titel van beschermheer en verleende daardoor de maatschappij het recht om vanaf 1815 "Koninklijk" in haar naam te voeren. Van Willem I ontving de Koninklijke Maatschappij in 1818 ook haar wapenschild. Willem I lag aan de traditie die er voor zorgt dat de Gentse Floraliën geopend worden door de Koning. Ons Belgisch vorstenpaar nam die traditie over.

Mede door de verbetering van het transportnet en de uitbouw van de Gentse haven wordt de tuinbouw een belangrijke economische tak in Gent en meer landbouwers

schakelen over op de sierteelt. De maatschappij ondersteunt intussen ook moderne ontwikkelingen in de land- en tuinbouw mede dank zij een subsidie van de regering van Willem I.

De contacten tussen Willem I en de Maatschappij zijn intens. In 1819 neemt kroonprins Willem Frederik deel aan de zomertentoonstelling en in 1822 ontvangt hij een gulden penning voor zijn steun aan een landbouwproject. In 1828 ontvangt koning Willem I van de maatschappij een gouden medaille na de aanleg van het kanaal Gent-Terneuzen. Het kanaal zorgde immers voor een betere afwatering van omliggende polders en schorren en betekende een belangrijke verbetering voor de landbouw.

Lievelingsstad Gent

Willem Frederik, prins van Oranje Nassau, werd na de val van Napoleon, op 16 maart 1815 gekroond tot Willem, koning van het "Verenigd Koninkrijk der Nederlanden", wat vandaag België en Nederland is. Hij bleef dit tot 1830, het ogenblik waarop België zich onafhankelijk verklaarde. Onder zijn bewind kreeg zijn lievelingsstad Gent in amper 15

vervolg op pagina 14

vervolg van pagina 13 - Gentse orangisten lieten nog eens van zich horen

Gent hoofdstad van de orangisten

Het orangisme was de contrarevolutionaire beweging die na de revolutie van 1830 bleef ijveren voor een hereniging met Nederland. Ze kreeg pas de doodsteek in 1839, na het vredesverdrag tussen Nederland en België, en was veel sterker en complexer dan historici willen geweten hebben. Gezien de vele positieve verworvenheden voor Gent is het niet verwonderlijk dat Gent heel wat Orangisten telde.

Een bijzonder voorman van de Orangisten was advocaat Hoppolyte Metdepenningen, zijn standbeeld staat op het Koophandelsplein voor het oude gerechtsgebouw. Ooit kreeg deze man een maand gevangenisstraf voor het belasteren van de Gentse magistratuur. Hij leidde in Gent het Orangistische verzet tegen de nieuwe Belgische staat. Opmerkelijk op zijn sokkel staat een verwijzing naar de vrijmet-selarij, wat zeer zeldzaam is. De Franse tekst leidde, meer dan een eeuw na de inhuldiging, nog tot een hele discussie over het taalgebruik op monumenten. Door tussenkomst van Volksunie parlementairen kwam er een Nederlandstalige tekst bij. Vergeet niet veel Orangisten behoorden tot de goeude burgerij, en spraken Frans.

Wij willen ...

"Wij willen Willem weg, wil Willem wijzer worden, wij willen Willem weer". Is een gekend refreintje, en sloeg vooral op de onbillijke verdeling van de belastingen tussen noord en zuid. Geschiedschrijvers gaan er vanuit dat vooral de fiscale politiek van Willem aan de grondslag lag van de Belgische opstand.

In de geschiedenisboeken werd het orangisme verwaarloosd. Aan verliezers schenkt men niet veel aandacht. En het nieuwe België –de overwinnaar- kende volgens prof Pirrenne al zeer lang een eigen identiteit, normalerwijze moest daaruit dan wel een opstand tegen de Hollandse bezetter komen.

jaar tijd heel wat impulsen, naast de stichting van de universiteit (hier was ook Brugge kandidaat, maar verloor de strijd), de bouw van de Aula in de Volderstraat (bemerkt hier in het gebouw de liggende Nederlandse leeuw van de stichter, lijkt op ING logo), de aanleg van het kanaal Gent-Terneuzen, en de oprichting van heel wat fabrieken. Hij werd met de oprichting van kosteloze armenschoolen en het athe-neum ook de stichter van het Gents openbaar onderwijs.

Prof em. Evrard weet heel wat over die periode. Toen er crisis heerste in de textielnijverheid zorgde Koning Willem I uit eigen zak dat de Gentse werkende bevolking niet verhon-gerde, in tegenstelling tot de nieuwe Belgische vorst Leopold I. Vandaar het volks refreintje: "Willem gaf ons kaas en brood, Leopold gaf ons de dood!".

GUY VAN RYSEGGHEM, is sierteler van beroep, woont in Oost-Vlaanderen en is lid van de Vlaamse Journalisten Vereniging sinds 1989. Hij is algemeen journalist en was 21 jaar plaatselijk correspondent voor Gazet Van Antwerpen. Vandaag schrijft hij landbouw gerelateerde artikels

voor het weekblad "de Drietand" van de tweede grootste landbouworganisatie in Vlaanderen "Het Algemeen Boerensyndicaat". Verder is hij actief voor het driemaandelijkse clubblad van Vlaanderens grootste Oldtimertractorenclub "De Lozen Boer" uit Lochristi. En verschijnen regelmatig historisch toeristische bijdragen van hem in "Kerk & Leven" het lokaal Parochieblad. Omwille van zijn sociale inzet werd hij vereerd met het "Ere-dekenschap van de Arbeid".

Wat is het verband tussen Nederland en "The Troubles" in Ierland ?

Zou het jullie interesseren om kennis te maken met minder bekende aspecten van een aantal landen? Ik leid al enige jaren groepen Vlamingen door sommige delen van Europa, hou een oog op de groep (mijn twee ogen meestal) en hou ook een oog open (het derde) voor wat eigen is aan het land.

Een stukje geschiedenis

Vandaag zou ik jullie een aspect van Ierland willen voorstellen en ik nodig jullie uit om mee na te denken. Immers journalisten, leden van het VJV, zijn kritische mensen, die een open geest hebben, maar niet zo open dat hun hersens eruit vallen.

Ken je die Engelse zegswijzen waarmee je aangeeft dat iets vanzelfsprekend is: is the pope catholic? does the bear shit in the woods? Je zou aanvullend kunnen stellen: is de republiek Ierland rooms-katholiek? Ja natuurlijk! Maar waarom haalden ze dan in 1690 een Hollandse protestant binnen om zich te verdedigen tegen een katholieke Schotse koning? En wat heeft Nederland te maken met de Troubles?

Ga mee terug naar het Ierland van 1600, waar de Engelsen - of beter gezegd de Anglo-Normandiërs (remember 1066) - al sinds 1170 het land binnen getrokken waren met min of meer vreedzame bedoelingen. Ze trouwen met een roodharige Ierse schone, gaan op in de bevolking en het gaat een tijdje vrij goed, want gelukkig hebben ze hetzelfde geloof.

Henry VIII kent zichzelf de Ierse koningstitel toe in 1541 en maakt van Dublin de zetel van de Engelse viceroy (een onderkoning). Er wordt bepaald dat deze viceroy altijd een Engelsman moet zijn en er wordt een Engels garnizoen gelegerd dat er zal blijven tot - schrik niet - 1922!

Intussen heeft Hendrik de roomse paus wandelen gestuurd. Hij vindt een aan zijn noden aangepast christelijk geloof uit en maakt zich daarvan de leider. Tussen haakjes (figuurlijk gesproken) hoe zou het komen dat verlichte geesten, die zich van de katholieke leer afscheiden (b.v. omdat een engel hen een boodschap van god bracht) altijd mannen zijn die blij ontdekken dat ze van god meerdere vrouwen mogen hebben?!

Plunderingen, verengelsing

Terug naar Hendrik, die nu inziet dat de vele welvarende kloosters en abdijen in Eire geen reden van bestaan meer hebben, nu het Anglicanisme het enige juiste geloof verkondigt. Natuurlijk was het vele goud voor deze - niet zo-brave Hendrik - hoegenaamd niet de reden om kerken en kloosters te plunderen. Hij wilde gewoon zijn pas ontdekte blijde boodschap verkondigen.

Elisabeth I doet vervolgens haar best om Ierland nog Engelser te maken dan het al was door een "Plantation" te organiseren: enorme stukken land werden afgepakt van de Ieren en geschonken aan Engelse landheren. Die sneden het op hun beurt nog eens in percelen die ze schonken aan Schotse en Engelse inwijkelingen, allemaal protestanten. Die voelden zich ver verheven boven de Ieren en dachten er niet aan om zich te assimileren of te integreren wegens taal (de Ieren spraken Gaelic of een dialect), afkomst en vooral wegens dat andere geloof (komt u dat bekend voor?). Was Ulster voorheen een bastion van katholieke Irish chiefs, het werd nu het domein van protestantse inwijkelingen.

We slaan een aantal opstanden over, die onveranderlijk eindigden in waanzinnige bloedbaden (denk b.v. aan Cromwell) en die tot gevolg hadden dat er nog méér land aangeslagen werd en aan niet-Ieren - vooral Schotten - gegeven.

vervolg op pagina 16

vervolg van pagina 15 - Wat is het verband tussen Nederland en "The Troubles" in Ierland?

De toch al arme Ieren mochten hun veldjes (denk eerder aan onvruchtbare karst/kalksteen) gaan bewerken ten westen van de Shannon (Connaught) en de immigranten kregen het vruchtbare gebied ten oosten.

No surrender

En nu komen we aan mijn begin: 1689, in Engeland was de katholieke Jacobus II op de troon geklommen wat zorgde voor betere levensvoorwaarden voor katholieke Ieren. Helaas niet voor lang. Engelse edelen nodigden de Hollandse stadhouder Willem III van Oranje uit "om het protestantisme van de ondergang te redden". James vluchtte naar Frankrijk (hij was een behendig vluchter, hij was even daarvoor al uit Engeland gevlucht), keerde terug, kreeg de steun van het Ierse parlement en begon de belegering van Derry, die méér dan drie maanden duurde. De bewoners stierven

massaal aan ziektes en ondervoeding, maar bleven "No surrender!" roepen. Deze loyalistische strijdkreet vind je nu nog in Shankill Road in Belfast, samen met rood/wit/blauw geschilderde stoepenranden.

En Derry heeft zich niet overgegeven! Het leger van Willem III landde net op tijd in Ierland om James van de stad weg te loodsen. De beslissende strijd werd in Boyne uitgevochten tussen de Ierse katholieken, geleid door James II (een Schot) en de Engelse protestanten, geleid door Willem van Oranje (een Hollander én zijn schoonzoon!). James werd verslagen en kon nog eens de edele kunst van het vluchten in praktijk brengen, wat hem voortaan de fraaie bijnaam "Séamus a chaca", "James the Shit" opleverde, wat ik vrij zou vertalen als "Jacob, de schijtkont"

Gevolg: het heeft van mei 1689 tot 1922 geduurd eer er weer katholieken in het Ierse parlement mochten zetelen. In 1695 was het onwettig voor een katholieke Ier om een paard te bezitten dat méér dan 5 pond kostte, of om wapens te bezitten, of om smid te worden, of om land te ko-

pen,.... Enkel 5 procent van het bruikbare land was in handen van katholieken.

Geïnspireerd door de Amerikaanse onafhankelijkheidsstrijd en de Franse revolutie vormde zich in Belfast een organisatie die "The United Irishmen" heette. Zij wilden de Britse invloed op Ierland reduceren. Dat was niet naar de zin van

een minderheid machtige "inwijkelingen" en in 1790 waren er overal Republikeinen, Unionisten en Orangisten, die nog veel later het IRA, Fianna Fáil, e.a. tegenover zich zagen staan.

Dit kleine stukje geschiedenis heeft hopelijk een beetje duidelijk gemaakt hoe ingewikkeld de verhoudingen liggen op het eiland en verklaart mee wat later eufemistisch "the troubles" genoemd wordt.

Is the bear catholic? Does the pope.... ?

GERDA STERK woont in Antwerpen en is lid van de Vlaamse Journalisten Vereniging sinds 2011. Zij was lerares talen en kunst en momenteel reisleidster. Vanuit haar ervaringen schrijft zij artikels voor verschillende opdrachtgevers.

